

However, integrating film fragments is not without challenges. Selecting culturally representative and sensitive films that align with learning objectives requires careful consideration by educators. Moreover, students may sometimes rely on stereotypes or make generalizations about the cultures depicted, which can lead to misconceptions if not addressed properly. Teachers must guide discussions carefully to avoid reinforcing cultural biases, fostering an environment of open-mindedness and critical inquiry instead [4, p. 61].

Conclusion

Incorporating film fragments into intercultural communication education provides an innovative and immersive method for building ICC. By using films to illustrate real-world cultural exchanges, educators can enhance students' cultural awareness and encourage more nuanced understandings of diversity. The structured approach of pre-viewing, viewing, and post-viewing helps students build essential ICC skills in a meaningful and engaging way. As intercultural competence becomes increasingly valuable in our interconnected world, film-based learning offers educators a powerful tool for preparing students to communicate effectively across cultural divides [3, p. 54].

REFERENCES

1. Byram, M. Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence. Multilingual Matters, 1997, pp. 38–39.
2. Gudykunst, W.B., & Kim, Y.Y. Communicating with Strangers: An Approach to Intercultural Communication”. McGraw-Hill, 2003, pp. 45–47.
3. Kramsch, C. Context and Culture in Language Teaching. Oxford University Press, 1993, pp. 51–54.
4. Tomlinson, B. Developing Materials for Language Teaching. Bloomsbury, 2013, pp. 60–61.

Крайняк Людмила Костянтинівна

*кандидат філологічних наук, доцент,
Західноукраїнський національний університет*

Мазуренко В.

*здобувач першого рівня вищої освіти,
Західноукраїнський національний університет*

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ПЕДАГОГА ЯК СКЛАДОВА ЕФЕКТИВНОГО ОСВІТНЬОГО СПІЛКУВАННЯ

Педагогічне спілкування є ключовим компонентом ефективного навчального процесу, оскільки воно не лише передбачає обмін інформацією між учителем та учнями, викладачем та студентами, але й є процесом розвитку, формування особистості, інтеграції знань та навичок. Спілкування між педагогом та учнем завжди відбувається у контексті суб'єкт-суб'єктної взаємодії, де обидві сторони є активними учасниками процесу. З огляду на це,

важливим стає розвиток педагогом не тільки професійних знань та умінь, але й його емоційного інтелекту, який сприяє кращому розумінню потреб учнів, їх емоційного стану та допомагає в створенні ефективної навчальної атмосфери.

Емоційний інтелект педагога визначається як комплекс емоційних і соціальних навичок, які дозволяють йому адекватно сприймати, оцінювати і керувати як власними емоціями, так і емоціями інших учасників педагогічного процесу. Серед ключових компетенцій емоційного інтелекту виділяють здатність точно ідентифікувати емоції, використовувати емоції для покращення когнітивної діяльності, а також ефективно управляти емоціями в професійному середовищі. Емоційна компетентність допомагає педагогам вирішувати конфлікти, підтримувати позитивний настрій та мотивувати учнів до навчання, що значно підвищує ефективність навчального процесу.

Розуміння емоцій і здатність керувати ними є одними з головних чинників емоційного інтелекту. Важливою складовою цього процесу є самосвідомість, тобто здатність педагога усвідомлювати власні емоції, розуміти, як вони впливають на його поведінку та реакції, а також на навчальну атмосферу в класі. Усвідомлення власних емоцій дає можливість педагогу краще контролювати свої почуття, знижуючи рівень стресу та фрустрації, що часто виникають у професійній діяльності. Це, у свою чергу, дозволяє створювати сприятливі умови для взаємодії з учнями, де панують довіра та підтримка.

Існує кілька типів людей залежно від рівня їхньої емоційної самосвідомості. Самосвідомі люди здатні чітко ідентифікувати свої емоції і швидко позбуватися негативного настрою, що робить їх емоційно стійкими. Вони мають високу здатність до самоаналізу і здатні підтримувати емоційний баланс, що є важливим у роботі педагога, який постійно взаємодіє з великою кількістю учнів з різними емоційними станами. Поглинені емоціями люди, навпаки, часто відчують себе під контролем власних почуттів і не можуть ними управляти. Це може призводити до емоційного вигорання і зниження ефективності професійної діяльності. Спостерігачі, хоч і розуміють свої емоції, не намагаються їх змінювати. Така пасивність може негативно впливати на роботу педагога, особливо якщо його емоційний стан постійно перебуває на низькому рівні.

Емоційне самоусвідомлення є основою здатності управляти своїми емоціями, що є необхідним для ефективної роботи вчителя. Педагог, який вміє розуміти свої емоції та правильно ними керувати, здатен створити емоційно комфортну атмосферу в класі. Це особливо важливо, оскільки емоції педагога безпосередньо впливають на учнів. Позитивний настрій учителя стимулює учнів до активності, сприяє зростанню їхньої мотивації та зацікавленості в навчанні. З іншого боку, негативні емоції, такі як злість або фрустрація, можуть створювати в класі напружену атмосферу, знижувати продуктивність навчання і навіть провокувати конфлікти між здобувачами освіти.

Важливим аспектом емоційного інтелекту педагога є його здатність до емоційної емпатії – вміння розпізнавати і враховувати емоційні потреби інших. Це вміння допомагає вчителю не лише краще розуміти учнів, а й знаходити індивідуальний підхід до кожного, враховуючи їхні емоційні стани та

особливості характеру. Пол Екман вказує на те, що різні культури мають свої "правила виявлення" емоцій, які можуть впливати на спосіб, у який педагоги та учні виражають свої почуття. Наприклад, у японській культурі висловлення емоцій у присутності авторитетної особи може бути стриманішим, ніж в інших культурах. Це вимагає від педагога здатності адаптувати свої підходи до спілкування залежно від культурного контексту та особливостей учнів.

Одним із найважливіших аспектів емоційного інтелекту педагога є здатність до емоційної регуляції – управління власними емоціями з метою досягнення професійних цілей. Педагоги, які вміють контролювати свої емоції, можуть ефективніше вирішувати конфлікти, уникати непотрібного стресу та підтримувати продуктивну взаємодію з учнями та колегами. Вміння педагога висловлювати свої почуття чітко і зрозуміло, враховуючи емоційний стан учнів, також є важливою соціальною компетенцією, яка допомагає створювати сприятливе середовище для навчання.

Емоції мають важливий вплив на процес комунікації між педагогом та учнями. Дослідження показують, що люди, спостерігаючи за емоціями інших, мимоволі копіюють вирази обличчя, жести, тон голосу та інші невербальні емоційні маркери. Це явище, відоме як "емоційне зараження", відіграє важливу роль у педагогічному спілкуванні, оскільки настрій педагога може легко передаватися учням. Позитивні емоції вчителя здатні створювати позитивний настрій серед учнів, що сприяє їхній більшій залученості в навчальний процес. З іншого боку, негативні емоції можуть викликати у дітей стрес, зниження мотивації та зосередженості.

Під час взаємодії вчителя та учнів виникає процес емоційного обміну, коли емоційний стан однієї людини впливає на стан іншої. У педагогічному контексті цей процес може відігравати вирішальну роль у формуванні навчальної атмосфери. Вчитель, який активно виявляє свої емоції, передає їх учням, створюючи тим самим певний емоційний фон уроку. Наприклад, якщо педагог проявляє ентузіазм і натхнення, учні теж можуть "заразитися" цими емоціями, що сприятиме їхній активності та залученості до навчання. У той же час негативні емоції вчителя можуть пригнічувати учнів, знижуючи їхню зацікавленість у навчанні.

Таким чином, емоційний інтелект педагога є невід'ємною складовою ефективного освітнього процесу. Уміння педагога керувати власними емоціями, розуміти емоційні потреби інших та створювати емоційно сприятливу атмосферу на уроці сприяє підвищенню мотивації учнів, їхньої успішності та загальної якості навчання. Емоційна компетентність педагога стає ключовим фактором у створенні позитивної навчальної атмосфери, яка стимулює учнів до розвитку, самореалізації та активної участі в освітньому процесі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Brown, B. Atlas of the Heart: Mapping Meaningful Connection and the Language of Human Experience. Random House. 2021

2. Bru-Luna, L.M., Martí-Vilar, M., Merino-Soto, C., & Cervera-Santiago, J.L. Emotional Intelligence Measures: A Systematic Review. *Healthcare*, 2021, 9 (12), 1696. DOI: 10.3390/healthcare9121696
3. Weng, J., & Cheng, J. The Measurement of Emotional Intelligence: A Critical Review of the Literature and Recommendations for Researchers and Practitioners. *Frontiers in Psychology*, 2020, 11, Article 344. DOI: 10.3389/fpsyg.2020.00344

Крохмальна Мар'яна Павлівна

*здобувач третього рівня вищої освіти, асистент,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка*

STAGES OF DEVELOPMENT PROSPECTIVE TEACHERS' FOREIGN LANGUAGE COMPETENCE IN LISTENING THROUGH INDEPENDENT WORK

In the rapidly developing modern society, mastering foreign languages has become one of the top priorities. The main goal of foreign language learning is developing communicative competence, which involves using the language to communicate in educational, professional, and everyday activities. A priority task of contemporary education is to provide future teachers with a comprehensive set of knowledge and skills necessary to improve their foreign language proficiency independently. Given the rapid accumulation of information, there is an increasing need to develop independent learning skills, which will enhance future professionals' ability to understand audio texts and process information by listening.

In this context, organizing independent work on listening comprehension must consider several methodological aspects that help students adapt to a new learning environment and forms of instruction. One of the main issues is the contradiction between the student-centered approach to learning and students' insufficient preparation for independent work, as well as between the growing importance of independent work in the educational process and the underdevelopment of appropriate forms and methods for organizing it. Recognizing this problem necessitates introducing various teaching strategies to develop metacognitive skills that support the development of student's independent activity.

Contemporary foreign language teaching methodology defines listening as an active mental process to perceive and understand spoken messages. This definition suggests that listening is not a passive activity but an active component of learning that requires students to combine skills and apply them according to changing conditions creatively. This approach ensures higher levels of student engagement in perceiving audio texts, promoting the effective development of listening skills [3, p. 320].

Given the importance of the methodological approach, M. Underwood identifies three main stages of teaching listening: the preparatory stage (pre-listening), the main stage (while-listening), and the final stage (post-listening) [2, p. 188]. Each stage has specific tasks and goals, which address different aspects of teaching listening and form an effective teaching methodology. When integrated into independent work, these stages form a systematic framework that fosters autonomy and facilitates a gradual development of students' listening abilities.